

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA

și

ADMINISTRAȚIA

ARAD,

Strada Meșianu No.

Tip. „Erdélyi Hirlap”.

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Credință falsă.

Deținătorii puterii în țara Românească, a acelei puteri pe care au smuls-o din mână celui mai mare Rege, sfidând voința națională, nu curmă să accentueze că ei sunt adevărații aleși ai poporului. Li se pare, probabil, că repetând mereu aceasta poporul, lăsându-se sugestionat și uitând totul, îi va considera, în adevăr, ca pe cei așteptați și veniți să salveze țara din greaua situație în care au împins-o singuri. O fac ei aceasta și pentru a-și liniști conștiința de conștiință pe care poate îl mai au ascuns undeva în cutele sufletelor lor.

Enunțarea cu emfază că «suntem aleși națiunii» nu va putea convinge niciodată, nici pe cei tari, luptând împotriva despotismului desfrânat, sunt calificați ca fiind dușmani ai ordinii și dreptății, dar nici țara, care sătulă de atâtea ticăloșii pe ridică acum, ca dintr-o amorțeală, în contra urgisitorilor ei.

Ce oare ar putea determina pe această oropsită națiune să uite grelele păcate și erori ale stăpânilor de azi, cari nici nu intenționează măcar să le facă sfârșit?

Fărădelegile săvârșite sub ocrotirea lor a discreditat națiunea Română în fața întregii lumi. Imoralitatea introdusă în viața publică a provocat decăderea acesteia. Numai politica lor, care are în vedere interesele partid și care așază deasupra intereselor națiunii ambiții familiare și personale, se datorește starea de nesiguranță în toate mișcărilor vieții noastre de stat, în interior și în manifestările externe. Efectul politicii stăpânilor din ultimul deceniu este starea de criză economică și culturală de azi. Instituțiuni economice puternice se prăbușesc de pe o zi pe alta ca să dovedească priceperea și competența trâmbițată cu atâtă încredere. Mișcarea culturală se mărginește doar la ridicarea de zidiri, în care să-și facă pasările de noapte loc de adăpost. Cartea este prăpădită, reprezentanții culturii sunt desconsiderați în această țară care a devenit cel mai bun teren pentru oportunism și în care tâlharii internaționali ocupă situațiile cele mai de seamă. Posibilitățile de câștig ale poporului sunt reduse, logățiile naturale acaparate de străini sprijiniți de puternicii zilei. În schimb cheltuielile statului se măresc din zi pe trece căci demnitățile inutile se crează cu toptanul. Bugetul întotdeauna deficitar, căci prevederile sunt dictate, nu de necesitățile țării privity prin prisma capacității financiare a celui care îl întocmește, ci de îmbecălitătea economică a economiștilor partidului care nu poate ține cont de capriciile familiei.

E greu să credem ca acei cari au împins lucrurile până aici să se transforme în salvatorii situației. Încrederea maselor nu se poate acorda acelor cari în urma activității lor, lasă ruine. Poporul și-a manifestat voința, dar ea a fost falsificată. Se vor putea oare falsifica acești oameni pe ei însăși? Evenimentele din timpul din urmă au dovedit-o că nu. Indreptarea nu s-a putut și nu se va putea aștepta tocmai dela aceia cari sunt cauza tuturor relelor.

Atunci credința Dlui I. I. C. Brătianu pronunțată în parlamentul țării că «deține puterea dela un Suveran mare, întregitor de neam, prin încrederea lui confirmată de țară», nu acopere adevărul. Țara nu și-a dat consimțământul ca Dsa să guverneze, căci o împiedeca experiența trecutului. Încrederea poporului nu se poate

smulge cu forța, judecătorul măsluitor nu poate fi tălmăciul voinței țării, încrederea nu se poate furniza nimănui sub pază jandarmerească și atât mai greu se poate procura prin gloanțe și baionete.

Ea nu se dă aceluia care o cerșește,

nici aceluia care vrea să o ia cu forța, ci aceluia care a meritat-o.

Isprăvile guvernelor Dlui Brătianu și ale acelor sprijinite de Dsa nu au fost de așa natură ca ele să merite încrederea țării. Fără răutate numai adevărul!

Situația politică.

În numărul nostru trecut am amintit împrejurările și motivele indicate de guvern pentru cari Dl M. Manoilescu, fost subsecretar de stat a fost arestat. Guvernul lăsa să se întrevadă, că avem de a face cu un adevărat complot, care tindea să aducă pe Tronul Țării pe principele Carol. Guvernul a promis publicarea facsimilelor scrisorilor aduse de Dl M. Manoilescu și a tuturor «dokumentelor compromițătoare». Termenul pentru publicarea acestora a trecut de mult, fără ca guvernul să fie dat publicității cele promise. În discuția din parlament Dl I. I. C. Brătianu a ținut în termeni vagi chestiunea și în meritul vieții Dlui M. Manoilescu nu a scitat nici un cuvânt.

Dl Iuliu Maniu, președintele partidului național-tărănesc în schimb a ținut discursul pe care l publicăm în altă parte a ziarului nostru, precizând cu lărbăție și francheță atitudinea și părerea partidului și în aceasta grea problemă. Dl I. Maniu — cum se poate constata din presa din Capitală — a reperiat un mare succes asupra Dlui prim-ministru I. I. C. Brătianu, ce se învederează mai bine de acolo, că în răspunsul său Dl I. I. C. Brătianu a fost nevoit să restălmăciască cuvintele Dlui I. Maniu atribuind Dlui I. Maniu cuvinte pe cari nu le-a spus, anume, că «chestiunea de succesiune partidul național-tărănesc o va discuta atunci când interesele partidului cer aceasta», pe când adevărul este, că Dl Iuliu Maniu în cuvântarea sa a declarat, că «atunci când interesele țării cer, națiunea, ca suverană poate discuta chestiunea succesiunii, contribuind la acea discuție și partidul național-tărănesc».

Dar réintorcându-ne la chestiunea Manoilescu constatăm, că în public până acum nici o dovadă a vinovăției Dlui M. Manoilescu nu s'a produs și se vede, că trebuie să așteptăm până la desbaterea cauzei, care va fi în săptămâna viitoare, poate mai târziu chiar. Până acum din cele publicate în ziare se poate constata, că vina Dlui Manoilescu este, că a adus dela Principele Carol 4 scrisori pentru șefii de partide implicat Dl I. I. C. Brătianu. S'au găsit asupra sa încă niște însemnări particulare, cari au mai mult o notă hazlie, căci în acelea diferiții noștri bărbați ai vieții publice figurează cu pseudonime caracteristice, așa generalul Averescu este botezat de Bubi, iar Dl M. Manoilescu cu numele de Zuki. Vă puteți închipui când Bubi și Zuki fac «revoluție» . . .

Aparte de acțiunea Dlui M. Manoilescu a fost depus la arest și Dl Axente fostul prefect averescan din Iași pentru a fi împărțit în traducere românească Un interviu a Principei Carol apărut în ziarul francez «Le Matin», iar colonelii P. Teodorescu, Fotescu, Giossanu stau sub supraveghere pentru vina de a fi avut pe vremuri corespondență inofensivă cu Principele Carol sau de a fi cercetat la Paris, cum au făcut-o aceasta și alți înalți ofițeri, cari erau prin trecere la Paris.

Promitem cetitorilor noștri de a-i ține în curent cu chestiunea aceasta.

Discuția răspunsului la mesaj nu reprezintă nici un interes deosebit, iar comunicările și interpelările parlamentarilor național-tărăniști prin care arată halul tot mai mare în care a ajuns țara — dau de urechile surde ale guvernărilor noștri.

FOILETON.

Cronică teatrală.

— Glauco. — Feerie în trei acte. —

Am văzut piesa, jucată la Teatrul Național din București, acum vre-o cinci ani. O feerie montată cu risipă de lumini și culori pentru un spectator care, e mult de atunci, trăia aievea, povestea. Și în vreme ce scena era inundată de valul lumii nos al basmului, în mine răsuna discret o altă istorie: viața celui care a purtat numele sonor de Luigi Ercole Morselli, și al cărui destin a fost atât de crud.

A scris o singură piesă, în care s'a închis cu întreaga viață. Conștient de valoarea operii, mânat de porunca aspră a destinului său, existența tânărului autor dramatic, e o continuă rătăcire prin țara meridională, spre a cere un loc pe aliș operii, un adăpost printre oameni, artistului. Huliț însă și respins de toată lumea, autorul lui Glauco, moare, în părăsire și extremă sărăcie. Se stinge ca o flăcără, ce se mistuie singură. Avea abia douăzecișisase de ani.

În vremea chiar, în care fizicul agoniza, «Glauco» își risipea darnic, entuzias-

mul, care a însuflețit pe aceiași oameni, care au umilit întâi, de moarte, pe autor. Premiera însă a fost numai a publicului; a directorilor și a artel. Autorul se eschivase discret, și dela glorie și dela bani.

Atât numai și ar fi fost de ajuns ca piesa să deștepte interesul școlarului romanțios, a cărui inimă palpită îndurerată.

Dar desfășurarea acțiunii, avea să potenzeze atât de mult emoția, încât la căderea cortinei, lacrimile nu aveau stăvilar. Și poate ar fi fost de prisos.

După cinci ani însă, ce revedere dezolantă. Ce desamăgire. Așa dar marea creatoare de iluzii, care e viața, îți știe uneori prepara surprize și de felul aceleia ce mi-a fost dat să trăesc la reprezentația de aci a lui «Glauco».

Ce penibil sentiment; ce umilit m-am simțit în locul meu retras, unde mă așezam dinadins spre a savura încăodată piesa, ce odinioară îmi legănase sufletul în vraja emoțiilor mari.

— Asta-i Glauco? —

Îmi părea că de sus și nu tocmai dela galerie, a pornit prin sală un răs vesel, drept răspuns răcnetelor de pe scenă. Și trecea peste capul meu, ca o insultă unui vis ce-mi era drag.

Actul dela 4 Ianuarie în discuția adunării deputaților Discursul D-lui Iuliu Maniu

În una din ședințele trecute a adunării deputaților DI I. I. C. Brătianu (ministru-președinte) a adus în discuție motivele arestării D-lui M. Manoilescu, cunoscute deja prin comunicatele pe cari le-am publicat și noi.

Cu aceasta ocaziune DI Iuliu Maniu, președintele partidului național-tărănesc a celui o declarație prin care partidul întărește arestarea D-lui M. Manoilescu ca ilegală și contrară constituției. După celirea declarației DI Iuliu Maniu a ținut următorul impresionant discurs:

Desigur, domnule președinte și domnule prim ministru, suntem de acord cu d-voastră că sunt anumite chestiuni care nu este permis să fie atinse de nimeni și de cari noi suntem, mai departe decât oricine, de a le atinge: existența națională, integritatea Statului nostru și instituțiunea monarhică, — prin urmare Coroana (aplauze prelungite pe băncile partidului național-tărănesc.)

Cred, domnule prim ministru, că n'ați găsit chiar cel mai potrivit ton, când ați pus aceste chestiuni în așa fel încât puteți da impresiunea că se poate găsi cineva în această țară, în această țară, care se cuteze măcar cu gândul să atace aceste mari tezaure ale ființei noastre naționale (aplauze prelungite pe băncile partidului național-tărănesc.)

Cred, că este nimerit din partea mea, când îmi iau voia în interesul țării și națiunii noastre și a lunei sale reputațiune ca să vă rectific și să asigur pe oricine, că n'are să se teamă în această privință nimeni în această țară, — și că nici dușmanii noștri, în afară, nu au să speră, că se va găsi cineva în neamul românesc, care să atingă cândva aceste mari tezaure și avuții ale Națiunii Române. (Aplauze pe băncile partidului național-tărănesc.)

Nu se uneltește contra dinastiei

În ce privește însăși chestiunea de care ați vorbit, — nu am cunoștință că se uneltește în contra așezămintelor dinastice, și rămâne ca justiția să-și facă datoria. Până atunci nu am de gând să intru în discutarea chestiunii care ne preocupă în momentul de față. Atunci însă când d-voastră prin

Și totuși, spectator ilar, piesa, are multă poezie și un înțeles tragic.

Duminică seara însă tragismul s'a împerechiat cu frivolitatea, și poezia cu ceace am văzut că se poate realiza pentru un public docil și dezorientat.

Am învinui pe cineva, dar suntem siguri că inovații ne-ar scăpa... Singurul vinovat e poate școlarul de ieri, care a asistat inopinat la repriza unei iluzii ce nu trebuia răscolită.

Dar atunci poate câte-va întrebări: Oare, dela o vreme, încoace teatrul ce se face aci, de aproape toate trupele, se face pentru a atenta la timpanele unor oameni pașnici și inocenți? Și pentru a distrage orice interes față de artă? Așa se prepară terenul pentru un teatru de frontieră?

Sunt întrebări pe care le poate pricepe oricine. Chiar și oamenii de teatru ai zilei. Creșteți-mă D-le Elimiu.

Căci să mai adăugăm ca bietul Mosselli, nu s'a gândit niciodată că va ajunge la Arad, cu Glauco al său, în halul în care l'am surprins, e poate a cere prea mult dragoste de frumos, acelora care au pierdut-o, uzându-o din prea frenetică iubire a câștigurilor personale și a auto-reclamei.

Tiberiu Vula.

confiscarea unor scrisori care nu conțineau absolut nimic ce pe noi ne-ar putea pune în culoare că uneltime sau ar putea pune pe altcineva în culoare că uneltime, cred că ar fi fost datoria d-voastră o datorie constituțională ca să dați publicității scrisorile sau faptele pe care întemeiați afirmațiile d-voastră, pentru ca opinia publică a țării să fie lămurită asupra celor ce se vorbesc și să cunoască chestiunea în întregime ei (aplauze).

Voci pe băncile partidului național-tărănesc: Foarte bine.

D. IULIU MANIU: Și de la acest loc, îmi țin de datorie ca să protestez în contra prezentării în așa fel a șefilor de partid — și împreună cu ei și pe d-voastră, — ca și când am fi uneltit într'un caz sau altul în contra ordinii publice.

Domnule prim ministru, se discută în jurul unei chestiuni, pe care să-mi dați voie să o arăt cu convenită discreție dar și cu convenita hotărâre. Oricât am înconjura să vorbim de această chestiune nu reușim, pentru că ea este în aer. Prin urmare, trebuie să facem deplină lumină.

Dv. ați vorbit în legătură cu renunțarea la dreptul de succesiune a Principei Carol, dați-mi voie, d-le prim ministru, să vă reamintesc pe scurt desfășurarea acestei chestiuni, — ca să se poată vedea exact exact așa cum ea este și cum ea în consecință trebuie să fie prezentată.

Istoricul chestiunii

Principele Carol a renunțat la succesiune. Nu căutam de ce și pentru ce. Ne ocupăm cu faptul că a renunțat. Decedatul, Gloriosul Rege Ferdinand a cerut dela fiul său să revină asupra hotărârii Sale. Nu a reușit să-l convingă.

Defunctul Rege a fost neconsolat că nu a reușit în încercarea Sa și am putut să constat că nu înai puțin ați fost d-voastră, domnule prim ministru, neconsolat pentru acest lucru, atunci când am avut onoarea să vorbesc cu dv. la palatul Pelisor. Nu am nici un motiv să presupun că sentimentele dv. nu au fost sincere. Cu toții am fost măhniiți de această întâmplare.

Ce ne-a deosebit pe noi?

Eu, în numele partidului național-tărănesc, am cerut să se mai facă o încercare oficială din partea autorităților statului la Principele Carol, — ca să revină asupra hotărârii Sale. Am cerut cu insistență acest lucru în audiență la Majestatea Sa, — și am cerut-o cu insistență în consiliul de Coroană. Am crezut că de oarece succesiunea la tron nu este numai o chestiune familială a Dinastiei, ci ea atinge de aproape în mod hotărâtor însăși țara, — că bine ca în afară de d. ministru al palatului este datoare și conducerea oficială a Statului să facă demersuri pentru a înălțura această nenorocire de deasupra capului nostru.

Desigur, când am propus acest lucru și am insistat asupra lui m'am gândit în primul rând că aceste demersuri să fie făcute și de primul ministru al țării care erați tot dumneavoastră.

Aci ne-am deosebit: d-voastră ați crezut că este suficient să interveniți reprezentantul Curții Regale. Va judeca istoria, va judeca viitorul, dacă ați avut dreptate d-voastră sau dacă am avut dreptate eu.

Ne-a mai deosebit o chestiune: noi credeam și am spus-o categoric că Parlamentul dv. parlamentul liberal de pe atunci, nu are autoritatea politică de a rezolva această mare chestiune (aplauze prelungite pe băncile partidului național-tărănesc.)

Credeam că nu are autoritatea politică necesară pentru că în afară de partidul dv.,

toate celelalte partide din Parlament au contestat legalitatea acestui Parlament, — și în tot cazul au fost puse în discuție, dinainte, rezoluțiunile aceluși Parlament.

Dar ne-am mai deosebit și pe o altă chestiune: noi ne-am arătat temerea că Principele Carol va reveni la țară cu hotărârea Sale cu timpul și că revenind, țara va ajunge într'o situație cât se poate de grea în ce privește cea mai capitală chestiune.

Nu a învins părerea mea, a învins a d-voastră! Dacă a fost bine sau rău se va vedea din cele ce se vor desfășura în viitorul acestei țări, care dorește și trebuie să fie frumos și glorios.

Cum se prezintă chestiunea astăzi

Cum se prezintă chestiunea în momentul de față? Principele Carol a declarat în repetate rânduri că nu se prezintă ca pretendent la Tron, că refuză să fie considerat ca atare și că refuză ideea să se amestece, fie direct, fie indirect, în aranjarea acestei chestiuni.

În al doilea rând a declarat că, dacă țara îl va chema are datoria să stea la dispoziția ei, și atunci, — firește, — se va pune chestiunea dacă revine sau nu asupra hotărârii Sale de renunțare.

O VOCE (de pe băncile majorității): Vasăzică alegeri?

D. IULIU MANIU: Eu, d-le prim ministru, nu intru în discuția acestei chestiuni. Cred că nu este interesul țării să se discute. Cu toate acestea este o deosebire între noi: dv. credeți că lucrurile pe cari dv. le-ați hotărât și le-ați determinat, — bine sau rău, va arăta viitorul, — nu are nimeni dreptul să le discute. Părerea mea este alta: eu cred că națiunea este suverană și are dreptul să discute orice chestiune care interesează viitorul ei (aplauze pe băncile partidului național-tărănesc.)

Eu, domnule prim-ministru, nu cred că ar fi interesul țării să discutăm astăzi dacă este sau nu cazul ca Principele Carol să revină asupra abdicării Sale.

O VOCE (de pe băncile majorității): Cum s'ar putea aceasta?

ALTA VOCE (tot de pe băncile majorității): Noi, majoritatea, reprezentăm Națiunea.

Națiunea trebuie să decidă

D. IULIU MANIU: Când însă interesele țării ar pretinde să se discute această chestiune partidul nostru nu se va putea da îndărăt de a o discuta, pentru că Națiunea, în mod suveran, să hotărască și cu contribuția partidului național-tărănesc. Națiunea va hotărâ așa cum interesele sale o vor cere și sper că toate inimile românești vor fi mulțumite de felul cum va hotărâ Națiunea însăși, nu dv. și nici eu!

Încă de astăzi, domnule prim ministru, că țara noastră este într'o situație extrem de grea, — despre care d-voastră sunteți chiar mai bine informat decât noi. Or, cum ar fi însă, dacă situațiunea țării este bună, ori dacă situațiunea țării este rea, — răspunzători sunteți d-voastră, care de opt ani de zile dețineți puterea publică în această țară. (Aplauze.)

Credința mea, domnule prim ministru, este că situația în care se găsește țara, nu se poate remedia decât prin întronarea legalității, adică jignită prin activitatea d-voastră guvernamentală (aplauze prelungite.)

Eu cred că toate problemele mari ale Națiunii, toate problemele vitale ale ființei noastre naționale vor trebui să fie rezolvate prin Corpurile Legiuitoare legal ale, se și legal constituite.

De aceea, domnule prim ministru, eu cred și astăzi ceea ce am crezut atunci, când am avut onoarea să citească o declarație de la această tribună, — că datoria div. este să întronăști această legalitate, în primul rând prin posibilitatea unor alegeri libere și legale.

Și eu cred, domnule prim ministru, — fără a vă învidia locul pe care îl ocupați cu grea răspundere, — că, datoria div. în

situațiunea de astăzi nu este alta...

D. IONEL BRĂTIANU (întrerupând):
Decât a vi-l oferi!

D. IULIU MANIU (continuând): De cât a părăsi acest loc, de oarece prezența d. voastră pe acea bancă, este izvorul neajunsurilor și încurcăturilor, care bântuiesc această țară (aplaude prelungite pe băncile partidului național-tărănesc.)

Să nu se prea întindă coarda.

Nici cei mai pesimiști dintre noi n'ar fi crezut, că lucrurile să ajungă acolo, unde să află azi, prin oblațuirea partidului liberal, numit și național. Accentuez cuvântul național, pentru că apare ridicul în fața celor care cunosc deaproape faptele unui partid, despre care orice să poate zice, numai național — nu!

Un partid cu sentimente adevărat naționale, nu s'ar fi pretat la tapete atât de dezastruoase pentru neam și țară, un partid, a cărui membri au de scop în acțiunile lor numai satisfacerea ambițiilor, egoismului și orgoliului lor, prin ce duc țara cu siguranță la dezastru, nu se poate numi «național». În sufletul acestora nu licărește nici cea mai mică scintilă de iubire față de neam. Sunt în majoritate o adunătură de indivizi, cari pândesc pada, pentru a satisface pe deplin poftelor lor deavolști. Noțiunea «națională» e numai o mască, prin care se linge la acoperirea faptelor lor mârșave.

Până aci s'au mai aflat și naivi, cari credeau în bunacredința acelor ce stăpănesc țara și acum. Azi și numărul acestora s'a redus la zero. Mulțumiți sunt numai cei lipsiți total de sentimentul iubirii de neam, sunt mulțumiți pentru că terenul e liber, de a-și satisface deplin poftele lor mârșave.

Să fură țara rușine, respectul fața de lege o concepție necunoscută înaintea lor. Țara însă geme și merge spre prăpastie. Și adevăratul patriot, cuprins de durere în sufletul său, se întreabă: ce a păcătuit acest neam, că nu se poate ispăși de acest blăstem într-o formă oarecare? E poporul aceasta atât de laș, să nu poată scutura părăsiții după trupul său? Ar fi destul de trist!

Bătuț, înșelat, jetuit, batjocorit și el răbdat! Și puternicii zilei privesc cu satisfacție această umilință. Se bucură, pentru că n'au simț românesc. Un Român adevărat se revoltă în întreaga ființă sa, când vede atâta răbdare până la lașitate. Căci un popor numai până atunci își are asigurată existența și viitorul său, cât timp își apără cu toată demnitatea drepturile sale. Și cine își iubeste neamul, nu poate, de cât a privi cu mândrie la reacționarea lui în măsura nedreptăților și ilegalităților, ce i-se impun. Un popor, care nu-și revendică și nu-și apără drepturile sale, nu e vrednic de viață. Mormântul acestuia e pregătit și e chemat de timp, ca să dispară după fața pământului.

Liberalii știu și cunosc ura poporului față de ei, știu și cunosc, că țara întreagă e în periclu, lor. Știu și totuși se mențin la cârmă prin mijloacele cunoscute, cari ne-au făcut de răs și batjocura lumii. Se mențin prin ilegalități și prin alegeri înșelăști. Și culmea ridicularității e motivarea lor, de a se menține la cârmă țării. Și aceasta o fac fără jenă. E o apucătură veche, tocită și ruginită. Țara — zic ei — fără cârmuirea liberalilor, s'ar duce de răpă. În lipsa lor, s'ar instăpâni în țară Bolșevismul și anarhia.

Ce blasfemie, ce nerușinare! Ari neamul românesc e atât de imbecil, să nu poată da viață și altor fii ai săi capabili, de a-și cârmui? În acest caz trebuie să luăm ca sigur perirea neamului în momentul, când dl I. Brătianu va înceta din viață.

Se poată, că erau vremuri, când minii oameni se lăseau îmbătați cu apă rece. Azi trăim în secolul luminilor și afirmarea fle sus apare ridiculă.

Țara a răbdat și așteptat în credință, că acești oameni vor veni la sentimente mai

bune și vor părăsi locul, ce nu li compete. Răbdarea îndelungată a poporului să n'o considere de lașitate. Poporul român e foarte răbduriu. Odată însă pornit, nu cunoaște marginii și vai de ceice i-au făcut zilele amare.

I. G.

Reprezentările la Teatrul din Arad

OPERA ROMÂNĂ din Cluj în zilele de 11—15 Noembrie a. c. va da câte o reprezentare în teatrul din Arad. Se vor cânta operile Aida, Evghenie, Fidelio, Trubadorul și Balul mascal.

Luni, 31 Oct. s'a jucat în teatrul orașului de către trupa D-lui Leonard opereta «Prințesa Circului», cu concursul D-soarei Ily Karácsnyí. Se cuvin cuvinte de laudă acestui ansamblu care dispune de valoroase elemente artistice în fruntea cărora trebuie așezat incontestabil D-lui Leonard, care prin jocul său și prin vocea-i klude cerește auditorul. D-s. Karácsnyí cântă admirabil și este încântătoare. Păcat însă că nu știe românește. Corul trupei excelent. În curând vom revedea pe acești simpatici oaspeți cari întotdeauna s'au străduit să ne dea ceva în adevăr artistic.

Jaful cu zahărul.

Jaful ce se face cu zahărul în noi în țară a ajuns deja proporțiile unui scandal. Jaful cu acest aliment primordial de care are nevoie și săracul și bogatul este una din multele binefaceri ale liberalilor, cari deșin, așa zicând, toate fabricile din țară și croesc prețul după bunul lor plac, numai de a umplea cât mai mult buzunarele membrilor din consiliile de administrație și ca în 3—4 ani să scoată tot capitalul investit de ei în o atare fabrică având fabrica astfel pe nimic și un bogat venit de uzură în viitor.

S'a făcut socoteala, că prețul de producție a unui chilogram de zahăr, socotind toate cheltuielile îmbelșugat, face cel mult 21 lei 33 bani, care preț până ajunge zahărul în mâna consumatorului, face de chilogram 35—36 lei, deci fabricile de zahăr, instituții liberale, câștigă după un chilogram de zahăr, deșagând 1—2 lei folosul en grosist-ului, barem 12 lei de chilogram, atunci când la graniță, în țările învecinate, un chilogram de zahăr se vinde cu abia 16 lei, așa că câștigul fabricelor este în realitate cu mult mai exorbitant. Noi am făcut o socoteală foarte avantajoasă Jor când am indicat, că prețul de producție este de 21 lei 33 bani, când de fapt el este sub 16 lei, așa că câștigul fabricelor de zahăr atinge suma de 18 lei de chilogram.

Și că aceasta este așa, se învederează mai bine de acolo, că atunci când producția internă de zahăr este de 15.000 vagoane pe an, iar consumul intern de abia 12.000 lei, plusul de 3000 vagoane zahăr se exportează în străinătate cu 16 lei chilogram, deci și cu prețul de 16 lei fabricile de uzură zahărisită trebuie să-și aiba câștigul lor frumușel.

Acesta este tristul adevăr cu zahărul și toate celelalte articole, articole de gheșel pentru liberali, și aceasta este una din explicațiile și motivele principale de ce trebuie furate urnele ca să rămână la guvern pentru a jăcmăni suflarea din această țară, și de acea demotratia este puturoasă și anti-patriotică.

Dar suntem noi obligați a suferi uzura și cu alimentele?

In vederea adunării dela Alba-Iulia din 20 Nov. 1927.

La Aiud s'a întrunit la locuința dl-ului deputat de Alba dr. Emil Pop, fruntașii partidului național-tărănesc, pentru a lua anumite decizii în vederea congresului dela Alba-Iulia.

S'a constituit cu această ocazie, un comitet, care să se îngrijească de încuviertarea oaspeților, precum și de pregătirea satelor cari vor lua parte la congres.

Deasemenea s'a hotărât ca în fața congresului să fie expuse toate abuzurile și ilegalitățile comise de actualul guvern.

O întâmpinare.

În legătură cu articolul nostru «Câteva întâmpinări indiscrete» adresate D-lui prefect a județului Arad, primim dela dl G. Albu fost administrator a spitalului din Ineu o scrisoare din care publicăm următoarele:

În anul 1926 luna Oct. am fost numit administrator de spital. Când am preluat administrația acestui spital, am aflat o resanță de lucrări de 7 luni. La acest spital era deja deliplă licitația pentru datorii, făcute dela Unire încoace. Spitalul Ineu în care dela Brad, Șiria și Chișineu i-și caută locuitorii sănătatea, nu a fost reparat nici chiar după inundația din anul 1925, deși de 9 ani acest spital a avut 6 administratori, nici unul nu sa gândit la renovare. Mai are spitalul o grădină de 5 jugh. Această grădină era pârlog.

După ce am preluat acest post, am început a plăti datoriile comercianților, am fost la București, unde am intervenit la Ministerul Justiției pentru amânarea licitației. În Oct. am preluat spitalul, iar la 1 Ianuarie 1927 deja am achitat toată datoria. Am intervenit la Consiliul județan pentru a-mi aproba o sumă oarecare pentru renovarea spitalului, ciace mi-sa și aprobat așa că azi spitalul e în renovare pe bani cerșiți de mine, iar grădina spitalului am dat-o în parte mai multor români sărmani, așa că Dl Director al spitalului dinpreună cu Dl Notar comunal au constatat că recolta va fi suficientă pentru întreținerea spitalului pe 1 an.

Am instalat telefon în spital, din reforma agrară am câștigat 10 jughere pământ, despre toate aceste am dovezi oficiale.

Și într-o bună zi sună telefonul și un amic al meu mă avizează că sunt înălțurat din serviciu. În ziua următoare mergând la Arad constat că de fapt Dl prefect, a dispus înălțurarea mea din serviciu fără ca să miu întrebarea asupra eventualelor acuze, sau să miu trimis înaintea comisiei disciplinare.

După ce am plecat, am putut constata că vina mea e, că nu sunt liberal și că în alegeri am fost aderentul Partidului Național-Tărănesc.

Aceste sunt motivele pentru care dl. prefect n'a putut admite ca să stau la acest spital.

GHEORGHE ALBU,
fost administrator de Spital.

Nr. 19.197—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru procurarea încălțămintelor personalului pompieresc, — în ziua de 7 Noembrie 1927 ora 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitatea cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 27. Octombrie 1927.

SERVICIUL ECONOMIC.

O spargere ciudată a vilei Printului Carol.

UN curios caz s'a petrecut la Neuilly, la vila Prințului Carol.

În absența Sa, vila a fost răvășită de necunoscuți și, ceace este curios, spărgătorii n'au luat nimic din casă, nici bani, nici bijuterii, nici vre'un obiect de preț.

Servitorul Prințului, un român, a fost găsit, la desoperirea spargerii, dormind profund în palul său. Desteptat, el a povestit că în absența stăpânului său, fiind și el plecat de-acasă, — a fost invitat de-o doamnă necunoscută pe care a întâlnit-o, să petreacă seara cu dânsa.

Nu-și amintește, încolo nimic: nici unde a mers, nici cu cine a mai stat, — și s'a pomenit, a doua zi, acasă în pat, dormind — așa cum a fost găsit de poliție

Nr. 23.690—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru darea în întreprindere a curățirii latrinelor din edificiile publice ale Primăriei pe anul 1928, — în ziua de 5 Ianuarie 1928 ora 10 a. m., se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii (din Legea asupra contabilității publice.

Cățul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 27 Octombrie 1927.

SERVICIUL ECONOMIC.

Publicațiune de licitație falimentară.

În cauza de faliment a firmei falitei Francisc Schönberger din Arad prin aceasta aduc la cunoștință publică, că în urma hotărârii consiliului falimentar diferitele textile în special articlile de iarnă, măturile cuprinse în inventarul falimentar dela pos. 1—211 evaluate în suma de 115.192 Lei, cari reprezintă prețul de achizițiune de 142.386 lei și 33 bani, se vor vinde prin licitație cu oferte închise.

Ofertele scrise se vor înaintea în plic închis împreună cu 10% vadiu din prețul de estimare în cancelaria mea din Arad, Bul. Regele Ferdinand No. 62 până la 9 Noemvrie 1927, ora 12 a. m., asupra cărora consiliul falimentar va decide în același zi la ora 3 a. m. în cancelaria lui Dr. Armand Vadász președintele consiliului falimentar în Piața Catedralei.

Celealalte condițiuni de licitație precum și privirea mărfurilor se va face cu intermedierea mea în fiecare zi între orele 3—4 p. m. la magazia lui Köö din Bul. Reg. Ferdinand No. 16.

IULIU BOCA.

advocat curatorul masei
Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 62.

Mulțumire publică.

Mulțumim tuturor rudelor cunoscuților și prietenilor cari, cu ocaziunea neașteptată a pierderii iubitului nostru

Valer Mladin

au participat la înhumarea rămășiților sale pământești și au depus coroane pe mormânt, împărțășind adâncă noastră durere.

Familia Mladin.

URANIA

Dela 5—7 Noemvrie.

Din Lumea Automobililor

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9^{1/4}

Vom merge cu toți în ziua de
20 Noemvrie la
ALBA-IULIA

Informațiuni.

— Dl. Dr. I. COSTA judecător la Judecătoria Mixtă din Arad acum duminecă (în 30. Octombrie a. c.) a s'arbat cununia religioasă cu D-soara Zina Bodea, fiica părintelui I. Bodea din Buleni. Cu această ocazie prietenii și cunoșcuții familiilor acum înrudite au grăbit a aduce felicitările lor simpaticele părechi tinere și fericților părinți. Și din partea noastră transmitem sincerile noastre felicitări și urări de bine tinerei părechi.

— Dl. Dr. AUREL VLAD deputat național-țărănesc de Hunedoara în o ședință a Camerei a comunicat, că există în Ardeal un judecător cu numele Al. Frâncu, care a fost judecat de Trib. penal din Budapesta la 2 ani temniță grea pentru crimă de fals în acte publice. Aceasta la 4 Iunie 1922. și în același an 30 Iulie a depus jurământul de judecător în Țara Românească. De necrezut!

— Dl. I. I. C. Brătianu prim-ministru a transmis în copie D-lui Iuliu Maniu scrisoarea trimisă de Principele Carol prin Dl. Manoilescu.

— MARE ADUNARE LA LUGOJ A PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC va avea loc acum duminecă în 6 Noemvrie a. c. la care și-au anunțat sosirea și D-nii: Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Mihail Popoviciu, Gr. Iunian, V. Madgearu etc. Și din Arad va lua parte o delegație.

— SATENII SE RĂZBUNA PE UN PERCEPTOR. În comuna Dumbenta (Basarabia) sătenii s'au răzbit pe perceptorul fiscal V. Crețu, i-au incendiat 30 stoguri de fân, cauzând o pagubă de 150 mii de lei.

— UN JUDECATOR, fost președintele unei secțiuni de votare la Căminuț (Județul Dolj) a fost pedepsit cu 3 luni suspendare și mutare disciplinară pentru măsura aruncării, aceasta în urma anchetei procuraturii general, pe deasupra prea mică, că i dădă raportul cerca destituirea.

— PREȘEDINTELE REPUBLICEI GRECEȘII DI Conduriotis a fost obiectul unui atentat. Când eșia dela congresul primarilor, un tînăr a tras un glonte asupra automobilului prezidențial. Glonte a spart geamul și pierzând din forță a atins numai fruntea prezidențialului, rămîndu-l fără gravitate. Atentatul este un fost chelner mut, făcea parte din organizația anarhiștilor.

— MAXIMILIAN HARDEN, marele publicist și pamfletist german a încetat din viață în etatea de 66 ani. Era cunoscut deosebi prin campaniile sale duse în revista sa «Zukunft» contra moravurilor oamenilor Kaiserului Wilhelm și a tuturor destrăbălărilor timpului său.

Redactor responsabil Dr. Băbușiu.

Nr. 50—1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor delegat jud. regeșe prin acesta publică că în urma deciziei al Judecătoria de ocol Nădlac No. 112—1927. în favorul lui Dimitrie Caba, pentru suma de Lei 13.500. capital și accesorii se defige termen de licitație publică pe ziua de 9 Noemvrie 1927 după masă la ora 3 în Nădlac sub No. casei 1347, unde se vor vinde: 1 mascur, 1 oglindă, 1 mașină de cusut.

Toată aceasta avere mobilă s'a prețuit în sumă de 1800 lei.

Nădlac, la 15 Octombrie 1927.

Delegat executor:
DIMITRIE FEIER m. p.

Pentru conformitate:
Indiscutabil.

APOLLO

Până la 10 Noemvrie

NAPOLEON

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9^{1/4}

COCS DE GAZ

pentru încălzit vinde
cu preț redus

FABRICA DE GAZ, ARAD.

Dacă voți să goniți grija zilei
de mâine,

faceți o asigurare testamentară la
Societatea Română de Asigurări

„EUROPA”

singura care oferă cu adevărat cel
mai sigur mijloc de a-și crea oricine
o moștenire de

100.000 Lei

la decesul bătrânilor din familie.

Reprezentanța generală:

Lugoj.

Reprezentant pentru Banat:

Timișoara și Arad,

Str. Eminescu No. 2., II.

Prospecte gratis la cerere.

Nr. 21.135—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru procurarea a 500 metri cursivi furtuni de câneapă Nr. 6 de 20 presiuni atmosferice și 12 bucăți furtuni de cauciuc câte de 2 metri c., — în ziua de 7 Decembrie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitatea cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Cățul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 27. Octombrie 1927.

SERVICIUL ECONOMIC.

Nr. 22.422—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru executarea lucrărilor de construcție a gardului în jurul parcului din fata Primăriei, — în ziua de 3 Decembrie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitatea cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Cățul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 27. Octombrie 1927.

SERVICIUL ECONOMIC.

Nr. actului 1400—1927.

Extras din publicațiune de licitație.

În baza recercării se vor vinde în sarcina, riscul și speșele debitorului tardiv în plată, prin licitație publică care se va ține la (12) douăsprezece Noemvrie anul curent, după masă la orele (4) patru, în biroul și cu intervenția notarului public dr. Eugen Beles, Arad, Str. I. Brătianu 2. un automobil de persoane, fabricat Opel, cu putere de 10—15 HP, cu prețul de strigare de 210.000 adică două sute zece mii Lei, acela care va oferi mai mult, eventual și sub prețul de strigare.

Amatorii au să depună (20.000) douăzeci mii Lei ca vadiu, iar după adjudecare trebuie să fie imediat plătit prețul de cumpărare, împreună cu toate taxele erariale.

Condițiunile de licitație sunt depuse în biroul notaria sus amintit, iar automobilul se poate vedea în fiecare zi de lucru în orele obișnuite, aici în Arad, Calea Aurel Vlaicu 121—23, pe teritoriul fabricii.

Arad, în 31. Octombrie 1927.

Notar public, (ss) Dr. BELEȘ

Mobile cu plata'n rate, pelângă prețul plățirei în numerar se găsesc
în Magazinul GARAI, Piața Avram I. I.